

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

N U T A R T I S LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2022 m. balandžio 13 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Danguolės Bublienės, Algirdo Taminsko (pranešėjas) ir Dalios Vasarienės (kolegijos pirmininkė),

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnaginėjo civilinę bylą pagal ieškovo A. U. kasacinį skundą dėl Šiaulių apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. gegužės 24 d. sprendimo peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovo A. U. ieškinį atsakovui M. M. dėl daikto trūkumų šalinimo išlaidų atlyginimo priteisimo.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė:

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl teisės normų, reglamentuojančių pardavėjo atsakomybę vartotojui už naudoto daikto (transporto priemonės) kokybę, aiškinimo ir taikymo.
2. Ieškovas prašė teismo priteisti iš atsakovo 5900 Eur parduotos transporto priemonės trūkumų šalinimo išlaidų atlyginimą, 5 proc. dydžio metines palūkanas nuo bylos iškėlimo teisme dienos iki teismo sprendimo visiško įvykdymo dienos. Jis nurodė, kad 2020 m. sausio 24 d. su atsakovu sudarė transporto priemonės pirkimo–pardavimo sutartį, kurios pagrindu ieškovas iš atsakovo įsigijo naudotą automobilį asmeniniams poreikiams. Sutartyje pardavėjas jokių daikto trūkumų nenurodė. Šie išryškėjo pradėjus eksploatuoti automobilį (automobilio variklyje dingdavo tepalai, užsidegdavo įspėjamoji lemputė, reikėdavo vis papildyti tepalais, dingo automobilio trauka), kreiptasi į oficialų įgaliotą „Volkswagen“ atstovą Lietuvoje, šis nustatė paslėptus automobilio trūkumus – variklio žiedų defektą, dėl kurio buvo deginama variklyje esanti alyva ir nuo suodžių užsikisęs DPF filtras. Trūkumų šalinimas ieškovui kainavo 5900 Eur. Nors automobilio tvarkymo metu buvo susiekta su atsakovu, tačiau sprendimo rasti nepavyko. Kadangi automobilio trūkumai egzistavo jau pirkimo–pardavimo sutarties sudarymo metu ir jie buvo nuslėpti, ieškovui nenurodant defektų, dėl kurių automobilio nebuvo galima naudoti pagal paskirtį, atsakovas turi pareigą atlyginti ieškovui parduoto automobilio trūkumų šalinimo išlaidas.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

3. Telšių apylinkės teismas 2020 m. gruodžio 2 d. sprendimu ieškovo ieškinį tenkino visiškai.
4. Teismas nustatė, kad atsakovas nuo 2018 m. vasario 1 d. pagal nuolatinio Lietuvos gyventojo individualios veiklos vykdymo pažymą vykdo variklinių transporto priemonių pardavimo veiklą. 2019 m. spalio 17 d. atsakovas Prancūzijoje įsigijo automobilį „Volkswagen Passat“ (toliau – automobilis), jo pirmoji registracijos data – 2015 m. lapkričio 6 d. Bylos duomenimis, esant automobilio 139 144 km ridai, 2018 m. gruodžio 26 d. Prancūzijoje į techninės priežiūros servisą buvo kreiptasi dėl per didelio variklio alyvos suvartojimo. Atsakovo 2019 m. spalio 29 d. internetiniame skelbimų portale www.autoplus.lt įkeltame skelbime nurodyta, kad automobilis visapusiškai puikios būklės, Lietuvoje neeksploatuotas, tikra rida, automobilio priežiūros paslaugos buvo atliekamos tik „Volkswagen“ atstovybėje, paskutinis kartas užfiksuotas 2018 m. gruodžio mėn. esant 140 000 km ridai; nurodyta automobilio rida – 165 423 km. Ieškovo prašymu automobilį apžiūrėjo jo atstovas (sūnus), šio pageidavimu 2020 m. sausio 22 d. atlikta automobilio techninė apžiūra, nustatyta, kad transporto priemonė atitinka techninius reikalavimus. 2020 m. sausio 23 d. šalys pasirašė automobilio pirkimo–pardavimo sutartį, pagal kurią ieškovas iš atsakovo įsigijo naudotą automobilį už 13 200 Eur. Sutartyje nenurodyta jokių automobilio trūkumų, nurodyta automobilio rida – 166 512 km. Kadangi paaiškėjo, kad tą pačią dieną ieškovo VĮ „Regitra“ pateiktam automobilio registracijos dokumentui paskelbta paieška, automobilis įregistruotas tik 2020 m. vasario 8 d., kai buvo atsisakyta pradėti ikiteisminį tyrimą ieškovo atžvilgiu. Nuo įsigijimo iki registracijos automobilis nebuvo eksploatuojamas. 2020 m. vasario 8 d. ieškovui grįžtant iš Vilniaus į Kelmę, jo teigimu, nebuvo automobilio traukos ir ties Kaunu užsidegė tepalų papildymą rodanti lemputė. 2020 m. vasario 8 d. ieškovas nusipirko 1 l alyvos. 2020 m. vasario 11 d. automobiliui buvo pakeisti tepalai, atlikta DPF filtro regeneracija kiti būtinieji automobilio priežiūros darbai. Ieškovo teigimu, toliau eksploatuojant automobilį, dingdavo tepalai, nuvažius 1000 km reikėdavo juos papildyti. Tepalus ieškovas pildė keletą kartų, kol, kartą dingus tepalams, dingo ir

automobilio trauka. 2020 m. balandžio 21 d. ieškovas kreipėsi į oficialų įgaliotą „Volkswagen“ atstovą Lietuvoje UAB „Transalda“. Atlikus automobilio variklio diagnostiką, nustatyta, kad yra susidėvėję variklio žiedai, o tai sukelia dideles tepalų sąnaudas ir, tikėtina, dėl to užsikimšo DPF filtras. Už nustatytų automobilio trūkumų šalinimą ieškovas pagal 2020 m. gegužės 8 d. PVM sąskaitą faktūrą sumokėjo 5900 Eur. Šalys 2020 m. gegužės 6 d. bendravo dėl atliekamo automobilio remonto. 2020 m. gegužės 20 d. ieškovas su pretenzija kreipėsi į atsakovą dėl transporto priemonės trūkumų šalinimo išlaidų atlyginimo.

5. Teismas rėmėsi Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – [CK](#)) 6.317 straipsnio 1 dalies, 6.327 straipsnio 1 dalies, 6.333 straipsnio 2, 4, 6 dalių nuostatomis, kasacinio teismo išaiškinimais dėl naudoto daikto kokybės reikalavimų, pardavėjo atsakomybės, pateiktais 2018 m. gruodžio 4 d. nutartyje civilinėje byloje [Nr. e3K-3-454-611/2018](#).
6. Teismas konstatavo, kad šalys sudarė vartojimo pirkimo–pardavimo sutartį. Be bendrųjų nuostatų dėl prekės atitikties ([CK 6.327 straipsnis](#), 6.333 straipsnio 1 dalis), įstatyme įtvirtinti papildomi reikalavimai, kuriuos turi atitikti tokios sutarties dalykas ([CK 6.363 straipsnis](#)). Pirkimo–pardavimo sutarties dalyku esanti prekė pripažįstama tinkamos kokybės, jei ji atitinka įprastus tokioms prekėms keliamus reikalavimus ir pagrįstus vartotojo lūkesčius (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. gruodžio 23 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-7-581/2008](#)).
7. Atsižvelgdamas į tai, kad ieškovas pirkė naudotą automobilį (ekspluatuotą 5 metus) turėdamas tikslą toliau jį naudoti savo asmeniniams poreikiams, teismas padarė išvadą, kad jis pagrįstai tikėjosi, jog parduodamas automobilis bus tinkamas naudoti pagal paskirtį ir iš karto po jo įsigijimo važiuos tinkamai be jokių papildomų sąnaudų. Prieš įsigyjant automobilį ieškovo atstovas jį apžiūrėjo, išbandė, automobilis atrodė techniškai tvarkingas, tuo metu savo tiesioginę funkciją atliko. Ieškovo lūkestį, kad įsigyjamas automobilis yra tinkamos kokybės, teismo vertinimu, turėjo patvirtinti tai, kad atsakovas nei skelbime, nei sutartyje nenurodė jokių trūkumų, priešingai, skelbime nurodyta, kad jis visapusiškai puikios būklės.
8. Teismas pažymėjo, kad pirkėjas turi įrodyti, jog parduotas daiktas yra netinkamos kokybės. Nors parduodamas naudotas daiktas dėl natūralaus nusidėvėjimo, ankstesnio naudojimo sąlygų (intensyvumo ir kt.) savo kokybės savybėmis gali skirtis nuo analogiško naujo daikto, dėl ko galima tikėtis mažiau efektyvios ir trumpesnės jo naudojimo trukmės, tačiau ir toks daiktas turi būti tinkamas naudoti pagal paskirtį. Vadovaudamasis kasacinio teismo išaiškinimais, kad daikto tinkamumas naudoti pagal paskirtį neturi būti suprantamas kaip įmanomumas jį naudoti, nors ir patiriant dėl to didelius nepatogumus, įvairaus pobūdžio trikdžius ar papildomas sąnaudas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. spalio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-345-248/2017), teismas padarė išvadą, kad automobilio galios sumažėjimas ir variklio tepalų keitimas nuvažiavus 1000–1500 km nelaikytinas automobilio eksploatavimu pagal paskirtį nepatiriant didelių sąnaudų ir nepatogumų. Nors atsakovas teigia, kad automobilis po sutarties sudarymo atitiko tiesioginę savo paskirtį (jū buvo galima važiuoti, iki variklio remonto ieškovas nuvažiavo 4957 km), nustatyti automobilio trūkumai, teismo vertinimu, negalėjo atsirasti iš karto pradėjus jį eksploatuoti. Didelių tepalo sąnaudų problema ryškėjo. Be to, ši problema buvo kilusi ir 2018 m. gruodžio mėn. Įvertinęs bylos duomenis, liudytojų parodymus, teismas nusprendė, kad jie pakankami konstatuoti, jog automobilis negali būti pripažintas tinkamos kokybės, nes jis neatitinka įprastų tokioms prekėms keliamų kokybės reikalavimų ir pagrįstų ieškovo (vartotojo) lūkesčių.
9. Teismas konstatavo, kad, atsižvelgiant į nustatytų automobilio defektų pobūdį, nei ieškovas, nei automobilį apžiūrėjęs jo atstovas negalėjo jų pastebėti, nes jie vizualiai nematomi, bet kuris kitas atidus ir rūpestingas asmuo tokiomis pačiomis aplinkybėmis automobilio defektų nebūtų pastebėjęs.
10. Teismas pažymėjo, kad pirkėjas turi teisę patikrinti perkamus daiktus ([CK 6.328 straipsnis](#)), o pardavėjas – pareigą patvirtinti (garantuoti) daikto kokybę, pranešti apie parduodamo daikto trūkumus. Pirkėjo pareiga elgtis rūpestingai negali būti prilyginta pardavėjo pareigai garantuoti parduodamo daikto tinkamumą – už parduodamo daikto kokybę yra atsakingas pardavėjas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. liepos 3 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-182/2009](#)). Taigi negalima riboti pardavėjo atsakomybės už tai, kad daiktai neatitinka reikalavimų, dėl to, kad pirkėjas galėjo pats patikrinti daiktus ir sužinoti apie jų trūkumus, išskyrus atvejus, kai pardavėjas, ragindamas pirkėją patikrinti daiktus, nurodo galint būti jų trūkumų. Privalomoji techninė automobilio apžiūra, kaip nurodė teismas, nėra skirta visiems galimiems automobilio trūkumams atskleisti, ji skirta tik įvertinti automobilio būklei saugumo požiūriu, suteikiant galimybę jį naudoti eisme, todėl ir atitinkantis techninius reikalavimus automobilis gali būti pripažintas neatitinkančiu kokybės reikalavimų ir galimybės tinkamai eksploatuoti pagal paskirtį (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2003 m. sausio 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-159/2003).
11. Teismas rėmėsi [CK 6.363 straipsnio](#) 11 dalimi, pažymėjo, kad pagal 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 1999/44/EB dėl vartojimo prekių pardavimo ir susijusių garantijų tam tikrų aspektų (toliau – Direktyva 1999/44/EB) nuostatas, taip pat pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ESTT) praktiką tuo atveju, kai neatitiktis išaiškėja per šešis mėnesius nuo prekės pateikimo, Direktyvos 1999/44/EB 5 straipsnio 3 dalis švelnina vartotojo įrodinėjimo našta, tačiau siekdamas pasinaudoti šiuo palengvinimu vartotojas turi įrodyti tam tikrus faktus. Per šešių mėnesių laikotarpį išaiškėjus, kad parduota prekė neatitinka sutarties, galima manyti, kad nors neatitikimas išaiškėjo prekę pateikus, pateikimo momentu jis „embriono būsenos“ jau egzistavo. Taigi, prireikus verslininkas turi pateikti įrodymų, kad neatitiktis nebuvo prekės pateikimo momentu, ir įrodyti, kad jo priežastis ar kilmė yra po šio pateikimo buvęs veikimas ar neveikimas. Jei pardavėjas negali pakankamai įrodyti, kad neatitiktis priežastis ar kilmė yra po prekės pateikimo atsiradusios aplinkybės, Direktyvos 1999/44/EB 5 straipsnio 3 dalyje suformuluota prezumpcija leidžia vartotojui pasinaudoti šioje direktyvoje įtvirtintomis teisėmis (ESTT 2015 m. birželio 4 d. sprendimas byloje *Froukje Faber prieš Autobedrijf Hazet Ochten BV*, C-497/13, 68–74 punktai). Pakanka, kad būtų priežastys defektui išryškėti ar atsirasti ateityje garantinio laikotarpio metu. Tai ypač aktualu kalbant apie kompleksinius ir technologiškai sudėtingesnius daiktus, kadangi jų trūkumams (kuriuos sukeliančios priežastys jau yra daikto perdavimo metu) išryškėti gali prireikti daugiau laiko, tačiau vėlesnis jų paaikšėjimas nepaneigia nei fakto, jog tai – trūkumas, nei to, kad daikto kokybė buvo netinkama (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. vasario 7 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-5-915/2018](#)).
12. Automobilio trūkumai šiuo atveju paaikšėjo per šešių mėnesių laikotarpį nuo daikto pardavimo, o atsakovas, teismo vertinimu, nepateikė įrodymų, kad trūkumai atsirado dėl netinkamo automobilio eksploataavimo, be to, atsižvelgiant į liudytojų parodymus, automobiliui nustatytas gedimas atsiranda pamažu ir yra labiau įprastas, kai automobilis nuvažiuoja 20 000 kilometrų, o ne 5000 kilometrų. Teismas vertino, kad atsakomybė už nustatytus trūkumus tenka atsakovui, nepateikusiam įrodymų, patvirtinančių automobilio defektų atsiradimą dėl ieškovo kaltės (netinkamo eksploataavimo). Atsakovas, užsiimdamas prekybos automobiliais veikla, turėjo pats patikrinti visus prieinamus duomenis apie automobilį, žinoti defektus ir pranešti pirkėjui, o nepranešęs atsako už juos ([CK 6.333 straipsnio](#) 1 dalis).

13. Teismas pažymėjo, kad jeigu pardavėjas savo atsakomybę dėl netinkamos perduoto daikto kokybės neigia remdamasis [CK 6.327 straipsnio](#) 5 dalies nuostata, tai jam tenka pareiga įrodyti [CK 6.348 straipsnio](#) 2 dalyje nustatytas aplinkybes, taip pat tai, kad jis nežinojo ir neturėjo žinoti, jog perduodami daiktai neatitinka pirkimo–pardavimo sutarties sąlygų ([CK 6.348 straipsnio](#) 3 dalis). Šalys neginčija, kad 2020 m. gegužės 6 d. ieškovo atstovas paskambino atsakovui ir informavo apie nustatytus automobilio trūkumus. Byloje nėra duomenų, kurie patvirtintų, kad reikiamas automobilio remontas tą dieną jau buvo atliktas. Teismas padarė išvadą, kad 2020 m. gegužės 6 d. atsakovas buvo tinkamai informuotas apie nustatytus automobilio trūkumus ir, tikėtina, turėjo galimybę patikrinti automobilį, pats įvertinti nustatytus automobilio trūkumus. Nelaikytina, kad ieškovas pažeidė pareigą informuoti atsakovą apie automobilio neatitikimus, nepranešdamas jam apie 2020 m. vasario 8 d. užsidegusią tepalų papildymą rodančią įspėjamąją lemputę ir atliktą automobilio techninės priežiūros ir remonto paslaugą UAB „Ertona“, nes automobilio trūkumai buvo laikinai pašalinti ir ieškovas pagrįstai galėjo tikėtis, kad automobilį bus galima eksploatuoti nepatiriant didelių sąnaudų ir nepatogumų. Pagrindo taikyti [CK 6.327 straipsnio](#) 5 dalyje nurodytus teisinius padarinius teismas nenustatė.
14. Remdamasis [CK 6.334 straipsnio](#) 1 dalies nuostatomis, kasacinio teismo išaiškinimais dėl pirkėjo teisės pasirinkti jo pažeistų teisių gynimo būdą, pateiktais 2015 m. kovo 13 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. 3K-3-142-687/2015, atsizvelgdamas į aplinkybę, kad, atlikus automobilio remontą, nustatyti trūkumai buvo pašalinti ir automobilį galima naudoti pagal paskirtį, nepatiriant didelių sąnaudų ir nepatogumų, teismas padarė išvadą, kad ieškovo pasirinktas jo teisių gynimo būdas yra tinkamas ir proporcingas. Atlikto remonto pagrįstumą ir jo vertę paneigiančių įrodymų atsakovas nepateikė, todėl ieškovo reikalavimas tenkintas.
15. Šiaulių apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, išnagrinėjusi atsakovo apeliacinį skundą, 2021 m. gegužės 24 d. sprendimu Telšių apylinkės teismo 2020 m. gruodžio 2 d. sprendimą panaikino ir priėmė naują sprendimą – ieškovo ieškinį atmetė.
16. Kolegija priėmė atsakovo pateiktus papildomus įrodymus, įvertinusi jų turinį ir konstatavusi jų ryšį su pirmosios instancijos teismo išvadomis bei pripažinusi, kad naujų įrodymų pateikimas neužvilkins bylos nagrinėjimo, o įrodymai reikalingi teisingam ir objektyviam bylos išnagrinėjimui.
17. Kolegija laikė pagrįstu atsakovo argumentą, kad ieškovas pažeidė informavimo pareigą, nustatytą [CK 6.348 straipsnio](#) 1 dalyje, nes iki 2020 m. gegužės 6 d. neinformavo atsakovo apie automobilio gedimus bei atliekamus techninės priežiūros ir remonto darbus, nors jie buvo atliekami 2020 m. vasario 11 d. UAB „Ertona“, o diagnostika 2020 m. balandžio 21 d. – UAB „Transakda“. Atsizvelgdama į ieškovo nurodomą automobilio trūkumų atsiradimo ir pastebėjimo aplinkybių seką iškart po to, kai 2020 m. vasario 8 d. automobilis buvo pradėtas eksploatuoti, ieškovo veiksmus, kolegija vertino, kad atsakovo informavimas 2020 m. gegužės 6 d. (pirmosios instancijos teismo nustatyta aplinkybė), po to, kai jau buvo suderintas automobilio trūkumų šalinimo išlaidų dydis (2020 m. balandžio 21 d.) ir, labiau tikėtina, po automobilio suremontavimo, nelaikytinas tinkamu ir sąžiningu. Kolegija konstatavo, kad ieškovas dėl nurodytų aplinkybių neteko teisės remsis aplinkybe dėl daikto neatitikties ([CK 6.327 straipsnio](#) 5 dalis). Kolegija laikė, kad būtent 2020 m. vasario 8–11 dienomis atsirado automobilio trūkumai, dėl kurių, kaip nurodė pats ieškovas, automobilio nebuvo galima naudoti pagal paskirtį.
18. Kolegija taip pat laikė pagrįstais atsakovo argumentus, kad ieškovas neįrodė, jog automobilio variklio gedimai atsirado iki jo nupirkimo, o ne netinkamai eksploatuojant šį automobilį, kai po įsigijimo nuvažiuoti dar 5000 km, degant tepalo indikatoriumi, buvo važiuojama toliau ir galbūt ne kartą, o tai draudžiama pagal automobilio eksploatavimo instrukciją; be to, ieškovas vienvaldiškai sprendė dėl atliktinų remonto darbų kiekio ir kainos, pasirinkdamas vieną brangiausių remonto būdų bei užsakydamas atlikti ir su nustatyto gedimu (pertekliniu variklio alyvos sunaudojimu) nesusijusius remonto darbus.
19. Kolegija rėmėsi [CK 6.327 straipsnio](#) 4 dalimi, 6.333 straipsniu, 6.334 straipsnio 1 dalimi, nurodė, kad sutartyje automobilio trūkumai nebuvo užfiksuoti, tik nurodyta, jog privalomoji techninė apžiūra tinkama, rida 166 512 km, t. y. automobilis naudotas. Nors ieškovo atstovui buvo suteikta teisė patikrinti automobilį specializuotame servise, šia teise nebuvo pasinaudota, taigi automobilio būklė pirkėją tenkino. Kolegijos vertinimu, ieškovo nurodomas automobilio trūkumas nebuvo akivaizdus nei jam, nei atsakovui. Naudotiems automobiliams keliami kitokie nei naujiems kokybės reikalavimai. Kolegija laikė neįrodyta ir neesmine aplinkybe, kad atsakovas žinojo apie automobilio trūkumą, buvusį dar 2018 m. Atsakovas, norėdamas įsitikinti ir patikrinti, ar įsigyto automobilio rida yra tikra, nuvyko į oficialų „Volkswagen“ centrą Vilniuje, tačiau iš serviso atstovų negavo rašytinio dokumento apie automobilio būklę ir apie tai, kokie automobilio remonto ir priežiūros darbai buvo atlikti Prancūzijoje iki jam įsigyjant automobilį. Įvertinusi ieškovo bylos nagrinėjimo metu iš oficialaus „Volkswagen“ įgalioto atstovo UAB „Transakda“ gautą automobilio remonto istorijos išrašą, kolegija padarė išvadą, kad jis neįrodo, jog automobilio trūkumas realiai egzistavo ar liko nesutvarkytas, kad atsakovo įsigijamas automobilis buvo su trūkumu. Be to, trūkumas nebuvo esminis, dėl kurio automobilio negalima buvo naudoti pagal tiesioginę paskirtį.
20. Kolegija pažymėjo, kad naudotoms prekėms taikomos kitokios nuostatos nei naujoms, todėl pirkėjui keliamas didesnis atidumo reikalavimas. Pats pirkėjas turi išsiaiškinti, ar perkama prekė jam bus tinkama, ar pardavėjas suteikia informaciją pagal jam pateiktus duomenis. Ieškovas bei jo atstovas nebuvo pakankamai atidūs ir rūpestingi apžiūrėdami automobilį, galėjo ir turėjo išsamiau pasidomėti jo būkle, užklausti oficialią „Volkswagen“ atstovybę Lietuvoje apie automobilio priežiūros ir remonto istoriją dar iki jį įsigyjant. Atidus ir rūpestingas automobilio pirkėjas, prieš pirksdamas ginčo automobilį, žinodamas, kad šio priežiūra buvo vykdoma tik autorizuotame servise, turėjo teisę ir laisvę pasitikslinti informaciją, ją gavęs įvertinti automobilio kainą ir apsispręsti dėl automobilio pirkimo.
21. Kolegija vertino, kad atsakovas atskleidė visą jam žinomą ir suprantamą informaciją apie automobilio kokybę, atsakovo pareigos rinkti papildomą informaciją teisės aktais nenustato. Pirmosios instancijos teismas, tiek grįsdamas sprendimą [CK 6.350–6.364 straipsnių](#) normomis, apimančiomis vartotojo teises garantijas, tiek Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. liepos 11 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. [e3K-3-239-378/2019](#) bei ESTT praktika, nepagrįstai sutapatino vartotojų įsigijusių naujus daiktus, su šioje byloje ieškovo įsigytu ne vienerius metus naudotu daiktu, teises, taip išplėsdamas ieškovo teisių gynimo apimtį. Įprasti reikalavimai lengvajam automobiliui, kaip nurodė kolegija, – kad jis iš esmės būtų techniškai tvarkingas ir juo būtų galima naudotis pagal tiesioginę paskirtį, t. y. važiuoti (ieškovas juo intensyviai naudojosi). Automobilio trūkumai galėjo pasireikšti bet kuriuo momentu dėl natūralaus detalių nusidėvėjimo. Kolegijos vertinimu, ieškovas, pirksdamas naudotą automobilį, prisiėmė riziką, kad šis gali turėti trūkumų. Ieškovo nurodytas trūkumas nelaikytinas paslėptu defektu. Įspėjamoji lemputė dėl alyvos variklyje trūkumo galėjo atsakovui naudojantis automobiliu ir neužsidegti, todėl ieškovo teiginys, kad atsakovas pardavė ieškovui automobilį žinodamas apie jo trūkumą, nepagrįstas. Kolegija konstatavo, kad nėra pagrindo daryti išvadą, jog gedimai atsirado iki sutarties sudarymo, kad atsakovas nuslėpė jam žinomus automobilio trūkumus, siekė suklaidinti ir apgauti ieškovą bei galėjo ir turėjo žinoti apie automobilio gedimus.
22. Kolegija nurodė, kad bylos duomenys patvirtina, jog automobilio trūkumai galėjo būti pašalinti ir nepatiriant išlaidų ar jas patiriant kelis kartus mažesnes, nei jas nurodo ieškovas, tačiau plačiau šiuo klausimu nepasisakė, nes laikė, jog trūkumų šalinimo išlaidų mažinimo klausimas nėra šios bylos nagrinėjimo dalykas. Ieškovas, kolegijos vertinimu, neįrodė, kad jam buvo perduotas netinkamos kokybės naudotas automobilis.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

23. Kasaciniu skundu ieškovas prašo panaikinti Šiaulių apygardos teismo 2021 m. gegužės 24 d. sprendimą ir palikti galioti Telšių apylinkės

teismo 2020 m. gruodžio 2 d. sprendimą, atgręžti panaikinto sprendimo įvykdymą ir iš atsakovo priteisti 1532,75 Eur. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:

- 23.1. Apeliacinės instancijos teismas, atmesdamas ieškinį [CK 6.327 straipsnio](#) 5 dalyje įtvirtintu pagrindu, tačiau nepagrįstai netyręs [CK 6.348 straipsnio](#) 2, 3 dalyse nustatytų aplinkybių, nukrypo nuo kasacinio teismo išaiškinimų, pagal kuriuos, jeigu pardavėjas savo atsakomybę dėl netinkamos perduoto daikto kokybės neigia remdamasis [CK 6.327 straipsnio](#) 5 dalies nuostata, tai jam tenka pareiga įrodyti [CK 6.348 straipsnio](#) 2 dalyje nustatytas aplinkybes, taip pat kad jis nežinojo ir neturėjo žinoti, jog perduodami daiktai neatitinka pirkimo–pardavimo sutarties sąlygų ([CK 6.348 straipsnio](#) 3 dalis; Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-530/2010](#)). Teismas privalejo nustatyti ne tik aplinkybę, ar ieškovas pažeidė pareigą informuoti apie sutarties sąlygų pažeidimą per protingą terminą, bet ir tai, kad dėl šios pareigos pažeidimo nebeįmanoma pardavėjui įvykdyti pirkėjo reikalavimų arba tai pareikalautų nepaprastai didelių pardavėjo išlaidų, taip pat tai, kad pardavėjas nežinojo (neturėjo žinoti), jog jo parduodamas daiktas neatitinka sutarties sąlygų. [CK 6.348 straipsnio](#) 2, 3 dalyse nurodytos aplinkybės neegzistuoja. Byloje nepateikta įrodymų, kad atsakovas negali įvykdyti ieškovo reikalavimo. Be to, bylos duomenys patvirtina, kad atsakovas, kaip verslininkas, turėjo pats patikrinti, žinoti ir žinoti (jam buvo pateikta automobiliiui atliktų paslaugų istorija, kurioje matyti analogiškas defektas 2018 m.) apie tai, kad automobilis yra su trūkumais, o ne visapusiškai puikios būklės, kaip nurodyta skelbime. Automobilio trūkumų pobūdis ir priežastis ieškovui paaiškėjo 2020 m. balandžio 21 d. atlikus diagnostiką. Apie tai ieškovas informavo atsakovą 2020 m. gegužės 6 d. Iki automobilis buvo suremontuotas, atsakovas nesiėmė jokių veiksmų, nebendradarbiavo. Taigi teismas padarė nepagrįstą išvadą, kad ieškovas pažeidė informavimo pareigą.
- 23.2. Teismas pažeidė [CK 6.228¹⁴ straipsnio](#) 1 dalies, 6.363 straipsnio 11 dalies nuostatas, padarė nepagrįstą išvadą, kad vartotojo, įsigijusio kelerius metus naudotą automobilį, interesai negali būti ginami tokia pačia apimtimi, kaip ir vartotojo, kuris įsigijo naują daiktą. Tiek [CK](#) šeštosios knygos II dalies XVIII skyrius, reglamentuojantis vartojimo sutartis, tiek [CK](#) šeštosios knygos IV dalies XVIII skyriaus ketvirtasis skirsnis, reglamentuojantis vartojimo pirkimo–pardavimo sutarčių ypatumus, kurie saugo vartotojų interesus, nedaro skirtumo tarp naujo ir naudoto daikto, kurį pagal vartojimo pirkimo–pardavimo sutartį įsigyja vartotojas. Direktyvos 1999/44/EB preambulėje aiškiai nurodoma, kad direktyva, sauganti vartotojų teises, yra priimama neatsižvelgiant į tai, ar daiktai yra nauji ar naudoti. Pagal Direktyvos 1999/44/EB nuostatas, vartojimo prekės laikomos atitinkančiomis sutartį, jeigu jos pasižymi tokia kokybe ir veikimu, kurie paprastai yra būdingi tokio paties pobūdžio prekėms ir kurių vartotojas gali pagrįstai tikėtis, atsižvelgdamas į tų prekių pobūdį ir į bet kokius pardavėjo, gamintojo arba jo atstovo pateiktus viešus pareiškimus dėl jų specifinių savybių, ypač reklamoje arba ant etiketės. Taigi daikto, nepriklausomai nuo to, ar jis naujas ar naudotas, trūkumams išaiškęjus per 6 mėnesius nuo daikto perdavimo ([CK 6.363 straipsnio](#) 11 dalis) ir pardavėjui skelbime garantuojant ([CK 6.228¹⁴ straipsnio](#) 1 dalis), kad daiktas yra be jokių trūkumų, laikytina, kad trūkumai buvo perdavimo metu. Atsakovas turi pareigą atlyginti ieškovo patirtas išlaidas šalinant automobilio trūkumus, dėl kurių nebuvo galima normaliai eksploatuoti automobilio, nepatiriant papildomų išlaidų.
- 23.3. Teismas pažeidė Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – [ir CPK](#)) 314 straipsnį, nepagrįstai, nesant šioje normoje nustatytų išlygų, priėmė atsakovo pateiktus naujus įrodymus, be to, nesudarė galimybės ieškovui su jais susipažinti ir dėl jų pasisakyti. Skundžiamame sprendime buvo remiamasi naujais įrodymais.
24. Atsakovas atsiliepimu į ieškovo kasacinį skundą prašo jį atmesti, priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Atsiliepime nurodomi šie argumentai:
- 24.1. Ieškovas, automobilį įsigijęs 2020 m. sausio 23 d., atsakovą informavo apie automobilio trūkumus tik 2020 m. gegužės 6 d., atliekant defekto, nustatyto 2020 m. balandžio 21 d., šalinimą. Abejonių dėl automobilio kokybės ieškovui, pagal jo nurodytas aplinkybes, kilo jau 2020 m. vasario 8 d., taigi ieškovas nedelsdamas turėjo informuoti atsakovą. Terminas nuo 2020 m. vasario 8 d. iki 2020 m. gegužės 6 d. nelaikytinas protingu ir savaimine paneigia teiginius apie [CK 6.327 straipsnio](#) 5 d. nuostatų pažeidimą, o kasacinio teismo nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-530/2010](#) šiuo atveju yra neaktuali.
- 24.2. Jei atsakovui būtų buvę laiku pranešta apie parduoto automobilio trūkumus, atsakovas būtų turėjęs galimybę pašalinti gedimą kur kas mažesnėmis savo lėšomis. Atsakovas, kaip verslininkas, negalėjo tikėtis, kad jam bus pareikštos tokio dydžio pretenzijos, kad bus reikalaujama kompensuoti naujų detalių kainą bei remonto darbus, kurie nesuliję su nustatytu gedimu (pvz., už smagračio keitimą).
- 24.3. Ieškovas neįrodė, kad variklio gedimai atsirado iki sutarties sudarymo, o ne ieškovui galbūt netinkamai eksploatuojant nupirktą automobilį. 2018 m. nustatytas automobilio gedimas galėjo būti pašalintas. Ieškovas neįrodė, kad atsakovas žinojo automobilio trūkumus, kurių neatskleidė.
- 24.4. [CK 6.363 straipsnio](#) 11 dalyje nustatyta taisyklė negali būti besąlygiškai taikoma visoms naudoto automobilio dalims. Transporto priemonės detalės ir dalys natūraliai dėvisi, todėl pardavėjas, parduodamas transporto priemonę, negali prisiimti visos transporto priemonės detalių sugedimo rizikos dėl natūralaus dėvėjimosi. Vartotojas, įsigijęs naudotą automobilį, negali tikėtis naujo automobilio kokybės, turi investuoti lėšas jo tinkamai techninei būklei palaikyti. Ieškovas nepagrįstai suabsoliutina išimtinai savo, kaip vartotojo, interesus.
- 24.5. Teismas, priimdamas pateiktus papildomus įrodymus, nepadarė pažeidimo, nurodyto [CPK](#) 329 straipsnyje. Be to, priimti įrodymai neturėjo įtakos skundžiamam sprendimo turiniui, nepažeidė ieškovo interesų.

konstatuoja:

25. Pagal [CK 6.317 straipsnio](#) 1 dalyje nustatytą teisinį reguliavimą, pardavėjas privalo pagal pirkimo–pardavimo sutartį ne tik perduoti daiktus pirkėjui, t. y. jam valdyti nuosavybės (patikėjimo) teisę, ir patvirtinti nuosavybės teisę į daiktus, bet taip pat jis privalo patvirtinti ir jų kokybę. Parduodamų daiktų kokybė, kiekis ir kiti kriterijai turi atitikti sutarties sąlygas, o jeigu sutartyje nėra nurodymų, – įprastus reikalavimus ([CK 6.327 straipsnio](#) 1 dalis). Pagal [CK 6.333 straipsnio](#) 4 dalyje nustatytą teisinį reguliavimą, pardavėjo perduodamų pirkėjui daiktų kokybė laikoma atitinkančia įprastus reikalavimus, jeigu daiktus galima naudoti tam, kam jie paprastai naudojami. Laikoma, kad daiktai neatitinka kokybės reikalavimų, jeigu jie neturi tų savybių, kurių pirkėjas galėjo protingai tikėtis, t. y. kurios būtinos daiktui, kad jį būtų galima naudoti pagal įprastinę ar specialią paskirtį ([CK 6.333 straipsnio](#) 6 dalis).
26. [CK 6.333 straipsnio](#) 2 dalyje atskleistas daikto kokybės garantijos turinys – tai pardavėjo pareiga garantuoti pirkėjui, kad daiktai atitinka sutarties sąlygas ir kad sutarties sudarymo metu nėra paslėptų daiktų trūkumų, dėl kurių daikto nebūtų galima naudoti tam tikslui, kuriam pirkėjas jį ketino naudoti, arba dėl kurių daikto naudingumas sumažėtų taip, kad pirkėjas, apie tuos trūkumus žinodamas, arba apskritai nebūtų to daikto pirkęs, arba nebūtų už jį tiek mokėjęs. Šios bendrosios prekių kokybės nuostatos taikomos taip pat vartojimo pirkimo–pardavimo sutartims kartu su papildomomis ir palankesnėmis vartotojui nuostatomis, reglamentuojamomis [CK 6.363 straipsnio](#) 1–3 dalyse. Pirkimo–pardavimo sutarties dalyku esanti prekė pripažįstama tinkamos kokybės, jei ji atitinka įprastus tokioms prekėms keliamus reikalavimus ir pagrįstus vartotojo lūkesčius (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. gruodžio 23 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-7-581/2008](#)).
27. Kaip yra nurodęs kasacinis teismas, kadangi [CK](#) nenustato specialių naudoto daikto pardavimo sąlygų, [CK XXIII skyriaus](#) taisyklės taikomos ir naudoto daikto, nagrinėjamu atveju – naudoto automobilio, pirkimo–pardavimo teisiniais santykiais (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. liepos 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-307-1075/2018, 12 punktas).
28. Aiškindamas parduodamo naudoto ir naujo daikto skirtumus kokybei keliamų reikalavimų aspektu, kasacinis teismas yra nurodęs, kad parduodamas naudotas daiktas dėl natūralaus nusidėvėjimo, ankstesnio naudojimo sąlygų (intensyvumo ir kt.) savo kokybės savybėmis gali skirtis nuo analogiško naujo daikto, dėl ko galima tikėtis mažiau efektyvios ir trumpesnės jo naudojimo trukmės, tačiau ir toks daiktas turi būti tinkamas naudoti pagal paskirtį. Daikto tinkamumas naudoti pagal paskirtį neturi būti suprantamas kaip įmanomumas jį naudoti, nors ir patiriant dėl to didelius nepatogumus, įvairaus pobūdžio trikdžius ar papildomas sąnaudas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. spalio 13 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-345-248/2017](#), 23 punktas).
29. Kasacinis teismas taip pat yra išaiškinęs, kad: *pirma*, pardavėjas ir naudoto daikto pardavimo atveju pagal sutartį ir [CK](#) atsako už bet kokią neatitikimą, kuris buvo nuosavybės teisės perėjimo pirkėjui momentu, net jeigu toks neatitikimas paaiškėja vėliau ([CK 6.327 straipsnio](#) 3 dalis), t. y. pardavėjas užtikrina, kad parduodamas naudotas daiktas, jei sutartyje nenustatyta kitaip, atitinka įprastus reikalavimus. *Antra*, sprendžiant dėl parduodamo naudoto daikto kokybės, turi būti įvertinta, ar parduotas naudotas daiktas buvo galimas naudoti pagal paskirtį ne tik pardavimo metu, bet ir tam tikrą laiką po to. *Trečia*, turi būti nustatyta, ar dėl natūralaus tokio daikto nusidėvėjimo parduodamo naudoto daikto kokybės pokytis, lyginant jį su analogišku nauju daiktu, yra savaime suprantamas, atsižvelgiant į jo naudojimo trukmę ir sąlygas, bet kuriam vidutiniam pirkėjui (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. liepos 19 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-307-1075/2018](#), 18 punktas).
30. Nei įstatymas, nei šalių pirkimo–pardavimo sutartis nenustato privalomo daiktų kokybės patikrinimo vien dėl to, kad parduodamas naudotas daiktas ([CK 6.337 straipsnis](#)), todėl pirkėjas turi teisę, o ne pareigą bet kokioje vietoje, bet koku laiku ar metodu, atitinkančiu protingumo kriterijus, patikrinti perkamo daikto kokybę ([CK 6.328 straipsnis](#)). Tai, kad pirkėjas nepasinaudoja savo teise patikrinti perkamo naudoto daikto kokybę, nepanaikina pardavėjo atsakomybės už parduodamo naudoto daikto kokybę, jei įrodoma, kad pirkėjas, kaip bet kuris kitas vidutinis pirkėjas, sutarties sudarymo metu nežinojo arba negalėjo žinoti apie tokį perkamo daikto neatitikimą ([CK 6.327 straipsnio](#) 2 dalis) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. liepos 19 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-307-1075/2018](#), 23 punktas).
31. Jeigu neįrodoma kitaip, daikto trūkumai, išaiškėję per 6 mėnesius nuo daikto perdavimo, laikomi buvusiais perdavimo metu, išskyrus atvejus, kai tai yra nesuderinama su daikto ar jo trūkumo pobūdžiu ([CK 6.363 straipsnio](#) 11 dalis).
32. Kasacinis teismas yra išaiškinęs, kad [CK 6.363 straipsnio](#) 11 dalis, kaip sudedamoji [CK XXIII skyriaus](#) norma, taikytina ir vartojimo prekės – naudoto automobilio – pirkimo–pardavimo sandoriui (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. gruodžio 4 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-454-611/2018 31 punktą).
33. Kasacinis teismas yra išaiškinęs ir tai, kad pardavėjo atsakomybė už perduodamo daikto kokybę nėra absoliuti. Pardavėjo pareiga garantuoti parduodamo daikto kokybę neapima tų atvejų, kai daikto trūkumai pirkėjui buvo žinomi arba tokie akivaizdūs, kad kiekvienas atidus pirkėjas juos būtų pastebėjęs be jokio specialaus tyrimo ([CK 6.327 straipsnio](#) 2 dalis, 6.333 straipsnio 2 dalis). [CK 6.333 straipsnio](#) 3 dalyje įtvirtintą pardavėjo atsakomybės už parduodamo daikto kokybę prezumpciją pardavėjas gali paneigti įrodęs, kad daikto trūkumai atsirado po daiktų perdavimo pirkėjui dėl to, jog pirkėjas pažeidė daikto naudojimo ar saugojimo taisykles, dėl trečiųjų asmenų kaltės ar nenugalimos jėgos (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. gruodžio 4 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-454-611/2018, 32 punktas).
34. Nagrinėjamoje byloje pirmosios instancijos teismas akcentavo ieškovo lūkestį, kad automobilis bus tinkamas naudoti pagal paskirtį be jokių papildomų sąnaudų, juolab kad atsakovas nenurodė jokių trūkumų, priešingai, skelbime įrašė, kad automobilis visapusiškai puikios būklės. Teismas konstatavo, kad automobilis nebuvo tinkamas naudoti pagal paskirtį (nepatiriant didelių sąnaudų ir nepatogumų); ieškovas įrodė, kad automobilis netinkamos kokybės, neatitinka įprastų kokybės reikalavimų. Automobilio defektai – neakivaizdūs. Pirkėjo pareiga elgtis rūpestingai (patikrinti perkamą daiktą) negali būti prilyginta pardavėjo pareigai garantuoti daikto kokybę, neeliminuoja pardavėjo atsakomybės. Teismas akcentavo, kad ieškovui, kuris teisinių santykių su atsakovu aspektu yra vartotojas, įrodinėjimo našta švelninama, kai trūkumai paaiškėja per 6 mėn. nuo prekės pateikimo. Neatitiktis kokybės reikalavimui prekės pateikimo metu prezumpciją tokiu atveju turi paneigti verslininkas. Teismas vertino, kad tokių įrodymų atsakovas nepateikė.
35. Apeliacinės instancijos teismas vertino priešingai. Teismas nusprendė, kad automobilio gedimai atsirado netinkamai jį eksploatuojant (iki remonto nuvažiuoti 5000 km), neįrodyta, kad parduotas netinkamos kokybės daiktas, trūkumai nebuvo

akivaizdūs, atsakovas apie juos nežinojo, neturėjo pareigos pasidomėti, visą žinomą informaciją atskleidė, defektai nebuvo paslėpti, o ieškovas nepasinaudojo teise patikrinti automobilį. Teismo vertinimu, naudotiems automobiliams keliami kitokie kokybės reikalavimai, trūkumas nebuvo esminis. Kadangi automobiliu buvo galima važiuoti, teismas nusprendė, kad jis buvo tinkamas naudoti pagal paskirtį. Teismas vertino, kad naudotą automobilį nusipirkusiam pirkėjui keliami didesni atidumo reikalavimai, todėl ieškovas, nepatikrinęs automobilio, nepasidomėjęs jo istorija, prisiėmė riziką.

36. Teisėjų kolegija, remdamasi pirmiau aptartais motyvais ir nurodyta kasacinio teismo praktika, nusprendžia, kad apeliacinės instancijos teismas, priešingai nei pirmosios instancijos teismas, netinkamai aiškino bei taikė ginčui aktualias teisės normas ir neteisingai nusprendė, jog ieškovas yra atsakingas dėl atsakovo jam parduoto automobilio trūkumų.

Dėl teisinių pasekmių pirkėjui netinkamai įvykdžius pareigą pranešti pardavėjui apie nupirkto naudoto automobilio neatitiktį įprastiems reikalavimams

37. Pagal [CK 6.327 straipsnio](#) 2–3 dalyse nustatytą teisinį reguliavimą, pardavėjas atsako už bet kokią parduoto daikto neatitiktį, kuris buvo nuosavybės teisės perėjimo pirkėjui momentu, net jeigu tas neatitikimas paaiškėja vėliau, o sutarties sudarymo metu pirkėjas nežinojo arba negalėjo žinoti apie tokį neatitiktį. [CK 6.327 straipsnio](#) 5 dalyje nustatyta, kad pirkėjas netenka teisės remtis daiktų neatitikimu, jeigu jis per protingą laiką po to, kai neatitiktį pastebėjo ar turėjo pastebėti, apie tai nepraneša pardavėjui ir nenurodo, kokių reikalavimų daiktas neatitinka.
38. [CK 6.348 straipsnio](#) 1 dalyje nustatyta, kad pirkėjas privalo pranešti pardavėjui apie sutarties sąlygų, nustatančių daiktų kokybę, kiekį, asortimentą, komplektiškumą, tarą ir pakuotę, pažeidimą per įstatymų ar sutarties nustatytą terminą, o jeigu šis terminas nenustatytas, – per protingą terminą po to, kai buvo ar atsižvelgiant į daiktų pobūdį ir paskirtį turėjo būti nustatytas atitinkamos sąlygos pažeidimas. Pagal [CK 6.348 straipsnio](#) 2 dalyje nustatytą teisinį reguliavimą, kai pirkėjas neįvykdo šio straipsnio 1 dalyje nustatytos pareigos, pardavėjas turi teisę atsisakyti visiškai ar iš dalies patenkinti pirkėjo reikalavimus, susijusius su pašalinimu neigiamų padarinių, atsiradusių dėl to, kad pardavėjas pažeidė sutarties sąlygas, jeigu jis įrodo, kad pirkėjui pažeidus savo pareigą nebeįmanoma įvykdyti jo reikalavimų arba kad tų reikalavimų įvykdymas pareikalautų nepaprastai didelių pardavėjo išlaidų, palyginti su tomis, kurių pardavėjas būtų turėjęs, jei pirkėjas būtų tinkamai pranešęs pardavėjui apie sutarties pažeidimą. [CK 6.348 straipsnio](#) 3 dalyje nustatyta, kad jeigu pardavėjas žinojo ar turėjo žinoti, kad jo perduodami daiktai neatitinka pirkimo–pardavimo sutarties sąlygų, tai jis praranda teisę remtis šio straipsnio 1 ir 2 dalies taisyklėmis.
39. [CK 6.327 straipsnis](#) ir [CK 6.348 straipsnis](#) yra [CK XXIII skyriuje](#), o kaip minėta šios nutarties 27 punkte, pagal kasacinio teismo išaiškinimus [CK XXIII skyriaus](#) taisyklės taikomos ir naudoto daikto, nagrinėjamo atveju – naudoto automobilio, pirkimo–pardavimo teisiniam santykiams.
40. Pagal kasacinio teismo formuojamą praktiką, jeigu pardavėjas savo atsakomybę dėl netinkamos perduoto daikto kokybės neigia remdamasis [CK 6.327 straipsnio](#) 5 dalies nuostata, tai jam tenka pareiga įrodyti [CK 6.348 straipsnio](#) 2 dalyje nustatytas aplinkybes, taip pat kad jis nežinojo ir neturėjo žinoti, jog perduodami daiktai neatitinka pirkimo–pardavimo sutarties sąlygų ([CK 6.348 straipsnio](#) 3 dalis) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-530/2010).
41. Nagrinėjamoje byloje pirmosios instancijos teismas vertino, kad apie automobilio trūkumus ieškovas atsakovą informavo tinkamai. Apeliacinės instancijos teismas nusprendė, kad ieškovas pažeidė informavimo pareigą, nustatytą [CK 6.348 straipsnio](#) 1 dalyje, todėl neteko teisės remtis aplinkybe dėl daikto neatitikties ([CK 6.327 straipsnio](#) 5 dalis). Teismo vertinimu, atsakovo informavimas 2020 m. gegužės 6 d. (pirmosios instancijos teismo nustatyta aplinkybė), po to, kai jau buvo suderintas automobilio trūkumų šalinimo išlaidų dydis (2020 m. balandžio 21 d.) ir, labiau tikėtina, po automobilio suremontavimo, nelaikytinas tinkamu ir sąžiningu. Teismas laikė, kad būtent 2020 m. vasario 8–11 dienomis atsirado automobilio trūkumai, dėl kurių, kaip nurodė pats ieškovas, automobilio nebuvo galima naudoti pagal paskirtį.
42. Teisėjų kolegija pažymi, kad momentas, kada naudotą automobilį įsigijęs pirkėjas patiria trikdžių, susijusių su galimybe naudoti automobilį pagal įprastinę paskirtį, dar nereikia, kad automobilis neatitinka naudotam automobiliui keliamų reikalavimų, kadangi trikdžiai gali būti nulemti automobilio natūralaus nusidėvėjimo, ankstesnio naudojimo intensyvumo ir pan. Tik nuo to momento, kai paaiškėja arba turėjo paaiškėti, kad nėra galimybės naudoti automobilį pagal įprastinę paskirtį dėl to, kad jis neatitinka naudotam automobiliui keliamų reikalavimų, turi būti pradedamas skaičiuoti protingas laikas, per kurį pirkėjas privalo pranešti pardavėjui apie automobilio neatitiktį įprastiems reikalavimams.
43. Nagrinėjamoje byloje nustatyta, kad trikdžių, susijusių su galimybe naudoti automobilį pagal įprastinę paskirtį, pirkėjas pirmą kartą patyrė 2020 m. vasario 8 d. Ieškovas nurodė, kad jis tą pačią dieną ėmėsi priemonių trikdžiams pašalinti minimaliomis sąnaudomis, t. y. papildė variklio tepalu, po trijų dienų variklio tepalus pakeitė, atliko DPF filtro regeneraciją.
44. Vadinas, ieškovas taikė priemones, būdingas šalinant dėl naudoto automobilio natūralaus nusidėvėjimo atsiradusius trikdžius, susijusius su galimybe naudoti automobilį pagal įprastinę paskirtį. Kadangi trikdžiai, susiję su galimybe naudoti automobilį pagal įprastinę paskirtį, kartojosi, 2020 m. balandžio 21 d. ieškovas kreipėsi į oficialią įgaliotą „Volkswagen“ atstovą Lietuvoje – UAB „Transalda“. Tą pačią dieną atlikus automobilio variklio diagnostiką, nustatyta, kad yra susidėvėję variklio žiedai.
45. Teisėjų kolegijos vertinimu, nuo 2020 m. balandžio 21 d. turi būti pradedamas skaičiuoti protingas laikas, per kurį pirkėjas privalėjo pranešti pardavėjui apie automobilio neatitiktį įprastiems reikalavimams.
46. Byloje nustatyta ir šalys neginčija, kad 2020 m. gegužės 6 d. ieškovo atstovas paskambino atsakovui ir informavo apie nustatytus automobilio trūkumus. Iš bylos medžiagos matyti, kad 2020 m. gegužės 8 d. automobilio remontas baigtas, atliktas bandomasis važiavimas ir už nustatytų automobilio trūkumų šalinimą išrašyta PVM sąskaita faktūra.
47. Vadinas, nagrinėjamoje byloje pirmosios instancijos teismas nepagrįstai vertino, kad apie automobilio trūkumus ieškovas atsakovą informavo tinkamai. Kadangi apie automobilio trūkumus, dėl kurių automobilis neatitinka įprastų reikalavimų, ieškovas (pirkėjas) pranešė atsakovui (pardavėjui), tačiau tai padarė tik 2020 m. gegužės 6 d., kai automobilis jau buvo pradėtas remontuoti, nors, kaip minėta, trūkumai paaiškėjo

2020 m. balandžio 21 d., teisėjų kolegijos vertinimu, ieškovas (pirkėjas) įvykdė pareigą informuoti atsakovą (pardavėją) apie automobilio neatitiktį įprastiems reikalavimams, tačiau tai padarė netinkamai, dėl to atsakovas (pardavėjas) neteko galimybės daryti poveikį su automobilio trūkumų šalinimu susijusiam procesui, *inter alia* (be kita ko), trūkumų šalinimo būdai ir kainai.

48. Teisėjų kolegija išaiškina, kad tais atvejais, kai byla, kurioje pirkėjas yra pareiškęs reikalavimą priteisti iš naudoto automobilio pardavėjo trūkumų, dėl kurių automobilis neatitiko įprastų reikalavimų, šalinimo išlaidų atlyginimą, nagrinėjantis teismas nustato, kad pirkėjas įvykdė pareigą informuoti pardavėją apie automobilio neatitiktį įprastiems reikalavimams, tačiau tai padarė netinkamai, dėl to pardavėjas neteko galimybės daryti poveikį su automobilio trūkumų šalinimu susijusiam procesui, *inter alia*, trūkumų šalinimo būdai ir kainai, teismas privalo įvertinti į bylą pateiktus įrodymus, o [CPK](#) nustatytais atvejais – sudaryti galimybę pardavėjui pateikti papildomus įrodymus, kad automobilio trūkumai galėjo būti pašalinti kokybiškai atliekant darbus, panaudojant kokybiškas detales ir pan. už mažesnę kainą ir (arba) kitokiu būdu, kad tik dalis darbų ir (ar) panaudotų detalių susiję su trūkumų šalinimu, o kiti darbai ir (ar) detalės panaudoti automobiliui atnaujinti, gerinti ir pan.
49. Nors apeliacinės instancijos teismas nurodė, kad bylos duomenys patvirtina, jog automobilio trūkumai galėjo būti pašalinti ir nepatiriant išlaidų ar jas patiriant kelis kartus mažesnes, nei jas nurodo ieškovas, nepagrįstai laikė, kad būtinų trūkumams šalinti išlaidų nustatymas yra trūkumų šalinimo išlaidų mažinimo klausimas, o tai nėra šios bylos nagrinėjimo dalykas, todėl šiuo aspektu bylos nenagrinėjo.
50. Teisėjų kolegija pažymi, kad byloje, kurioje pirkėjas, pasirinkdamas pažeistų teisių gynimo būdą, yra pareiškęs reikalavimą priteisti iš naudoto automobilio pardavėjo trūkumų, dėl kurių automobilis neatitiko įprastų reikalavimų, šalinimo išlaidų atlyginimą, aplinkybių, susijusių su išlaidų, kurios būtinos trūkumams pašalinti, dydžiu, nustatymas negali būti vertinamas kaip nepatenkantis į bylos nagrinėjimo dalyką. Situacija, kai teismas, nustatęs, kad automobilio trūkumai galėjo būti kokybiškai pašalinti patiriant mažesnes išlaidas, priteisia mažesnę nei prašoma priteisti sumą, vertintina kaip ieškinio tenkinimas iš dalies, bet ne bylos išnagrinėjimas išeinant už ieškinio ribų, kurį nulemia, *inter alia*, ieškinio dalykas.
51. Atsakovas atsiliepime į kasacinį skundą nurodo, kad jei ieškovas būtų laiku pranešęs, jis būtų turėjęs galimybę pašalinti gedimą žymiai mažesnėmis savo lėšomis. Atsakovas, kaip verslininkas, negalėjo tikėtis, kad jam bus pareikštos tokio dydžio pretenzijos, kad bus reikalaujama kompensuoti naujų detalių kainą bei remonto darbus, kurie nesusiję su nustatytu gedimu (pvz., už smagračio keitimą). Panašius argumentus atsakovas išsakė ir nagrinėjant bylą tiek pirmosios instancijos, tiek apeliacinės instancijos teisme, tačiau teismai, nagrinėdami bylą, kurioje pareikštas reikalavimas priteisti iš naudoto automobilio pardavėjo trūkumų, dėl kurių automobilis neatitiko įprastų reikalavimų, šalinimo išlaidų atlyginimą, nevertino, ar šios išlaidos buvo būtinos.

Dėl bylos procesinės baigties ir bylinėjimosi išlaidų

52. Teisėjų kolegija, atsižvelgdama į tai, kas nurodyta pirmiau, konstatuoja, kad apeliacinės instancijos teismas netinkamai aiškino bei taikė ginčui aktualias materialiosios teisės normas ir neteisingai nusprendė, jog ieškovas yra atsakingas dėl atsakovo jam parduoto automobilio trūkumų. Apeliacinės instancijos teismas taip pat neteisingai nusprendė, kad būtinų trūkumams šalinti išlaidų nustatymas yra trūkumų šalinimo išlaidų mažinimo klausimas, o tai nėra šios bylos nagrinėjimo dalykas, todėl šiuo aspektu bylos nenagrinėjo, nors privalėjo nagrinėti. Dėl šių priežasčių apeliacinės instancijos teismo sprendimas naikintinas ir byla perduotina iš naujo nagrinėti apeliacinės instancijos teismui.
53. Iš naujo nagrinėdamas bylą ir sprenddamas dėl išlaidų, būtinų pašalinti trūkumams, dėl kurių automobilis neatitiko įprastų reikalavimų, dydžio, apeliacinės instancijos teismas privalo atsižvelgti į šios nutarties 48 punkte pateiktus išaiškinimus.
54. Kasaciniam teismui perdavus bylą iš naujo nagrinėti apeliacinės instancijos teismui, bylinėjimosi išlaidų paskirstymo klausimas paliktinas spręsti šiam teismui ([CPK 93 straipsnis](#)).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 5 punktu, 362 straipsniu,

n u t a r i a :

Šiaulių apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. gegužės 24 d. sprendimą panaikinti ir perduoti bylą iš naujo nagrinėti apeliacinės instancijos teismui.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai

Danguolė Bublienė

Algirdas Taminskas

Dalia Vasarienė